

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายใน
สถานการณ์ความรุนแรง สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
ชื่อและนามสกุล นางธนวรรณ วรรณรักษ์
วิชาเอก การพัฒนาครอบครัวและสังคม
สาขาวิชา มนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพร เสียนสลาย
2. รองศาสตราจารย์บุญเสริม หุตะแพทย์

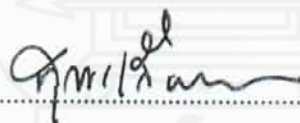
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉียบ ไทยยิ่ง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพร เสียนสลาย)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บุญเสริม หุตะแพทย์)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสถานการณ์ความรุนแรง
สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้วิจัย นางชนวรรณ วรรณรักษ์ รหัสนักศึกษา 2497001095

ปริญญา คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาครอบครัวและสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. สุพร เลี่ยนสลาย (2) รองศาสตราจารย์บุญเสริม หุตะแพทย
ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเพื่อ (1) เปรียบเทียบพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบ
มุ่งจัดการกับปัญหา กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา
ตอนปลายในสถานการณ์ความรุนแรง สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยครอบครัว กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียน (3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มี
อิทธิพลต่อพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียน

กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสามจังหวัดภาคใต้จำนวน 193 คน
เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบนามบัญญัติ การหาสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น

ผลการวิจัยพบว่า (1) พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลางทั้ง
โดยรวมและรายด้าน โดยค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเผชิญปัญหาด้านมุ่งจัดการกับปัญหาสูงกว่าพฤติกรรมการ
เผชิญปัญหาด้านมุ่งจัดการกับอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์
กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียนมีทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยทางด้านครอบครัวสำหรับ
ปัจจัยส่วนบุคคลที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง ความเชื่อ
อำนาจในตน ทักษะการแก้ปัญหา และทักษะทางด้านสังคม ส่วนปัจจัยครอบครัวที่สัมพันธ์คือการอบรม
เลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (3) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยครอบครัวของนักเรียนที่สามารถร่วมทำนาย
พฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา คือความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองและทักษะทางสังคมของ
นักเรียน (4) ปัจจัยที่สามารถร่วมทำนายพฤติกรรมการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ ได้แก่
ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง ทักษะทางสังคม และความเชื่ออำนาจในตน และ (5) ส่วนปัจจัยที่สามารถ
ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการเผชิญปัญหาในภาพรวมของนักเรียนคือ ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเอง และ
ทักษะการแก้ปัญหาของนักเรียน

คำสำคัญ พฤติกรรมการเผชิญปัญหา นักเรียนมัธยมปลาย สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Thesis title: Coping Behaviors of High School Students in the Three Southern Border Provinces of Violence

Researcher: Mrs. Thanawan Wannurak; **ID:** 2497001095;

Degree: Master of Human Economics (Family and Social Development);

Thesis advisors: (1) Dr. Suraporn Siansalai, Associate Professor; (2) Boonserm Hutabhaedya, Associate Professor ; **Academic year:** 2012

Abstract

The objective of this research were (1) to compare between the problem-focused coping style and the emotional-focused coping style of high school students who lived in violent situation of the Three Southern Border Provinces; (2) to examine relationships between personal and family factors and coping behaviors of high school students; and (3) to examine factors that influence coping behaviors of high school students.

The research sample consisted of 193 high school students in the three Southern border provinces. The employed research instrument was a questionnaire. Statistics employed for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, comparison of nominal scale means, Pearson correlation coefficient, and step-wise multiple regression analysis.

Research findings showed that (1) both the overall and the by –aspect coping behaviors of high school students were rated at the moderate level , with the rating mean of the problem-focused style being significantly higher than that of emotional-focused style at the 0.01 level; (2) both personal factors and family factors correlated significantly with coping behaviors of the students; the personal factors correlated with coping behaviors were the following: self-perceptions, self-efficacy, problem solving skills, and social skills; while the family factor that correlated with the coping behaviors was the loving and supporting pattern of child rearing; and (3) the personal and family factors that could predict the problem-focused coping behaviors of high school students were self-perceptions, social skills; and (4) the factors that could predict the emotional-focused coping behaviors of high school students were self-perceptions, social skills and self-efficacy; (5) the factors that could predict the overall coping behaviors were self-perceptions and problem-solving skills

Keywords : Coping Behaviors ,High School Student ,Three Southern Border Provinces

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพร เลี่ยนสลาย และรองศาสตราจารย์บุญเสริม หุตะแพทย์ อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตามการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา
นับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็น
อย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉียบ ไทยยิ่ง ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ
ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการปรับปรุงรายละเอียดการวิจัยและเป็นประธานกรรมการสอบในครั้งนี้
ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียนสุโขทัย โท-ลก นราธิวาส นราสิกขาลัย คณะราษฎร
บำรุงยะลา สตริยะลา เบตงวีระราษฎร์ประสาน เบญจมาภูทิสปัตตานี เฉชะปัตตนยานุกูล โพธิ์คีรี
ราชศึกษา และเทพพิทยาภานุมาศ ที่อนุญาตให้ทำการทดลองเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลในการทำ
วิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณนักเรียนมัธยมปลายกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้
ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือ และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช ครอบครัว เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์
ครั้งนี้ทุกท่านที่ได้กรุณาสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอบอบแด่คุณครูและอาจารย์
ในอดีตปัจจุบัน คุณพ่อ คุณแม่ และผู้สนใจทุกท่าน นักเรียนทุกคน เพื่อให้เป็นนักเรียนที่มีวิธีการ
เผชิญปัญหาที่เหมาะสมและมีความสุขในการดำเนินชีวิต

ชนวรรณ วรรณรักษ์

กรกฎาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญภาพ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
ข้อจำกัดในการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	12
สถานการณ์ความรุนแรงจังหวัดชายแดนภาคใต้.....	12
การเผชิญปัญหาและพฤติกรรมในการเผชิญปัญหา.....	15
ปัจจัยกำหนดพฤติกรรมในการเผชิญปัญหา	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	57
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	58

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง.....	59
ตอนที่ 2 ลักษณะส่วนบุคคลและสภาพแวดล้อมของกลุ่มตัวอย่าง	62
ตอนที่ 3 พฤติกรรมการเผชิญปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง.....	73
ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	76
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
สรุปการวิจัย	88
อภิปรายผล	92
ข้อเสนอแนะ	100
บรรณานุกรม	103
ภาคผนวก	109
ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	110
ข แบบสอบถาม	121
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพที่ 2.1 กระบวนการการเผชิญปัญหาตามแนวคิดของ Lazarus.....	17
ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนของกระบวนการแก้ไขปัญหา.....	31
ภาพที่ 2.3 แนวทางการแก้ปัญหาและหลักอริยสัจ 4.....	32
ภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง.....	52

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของcronbachของแบบทดสอบ	57
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะของประชากร	60
ตารางที่ 4.2 จำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามระดับความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง.....	64
ตารางที่ 4.3 จำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามระดับความเชื่ออำนาจในตน .	65
ตารางที่ 4.4 จำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามระดับทักษะการแก้ปัญหา.....	66
ตารางที่ 4.5 จำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามระดับทักษะทางสังคม	68
ตารางที่ 4.6 จำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามระดับการสนับสนุนทางสังคม.....	69
ตารางที่ 4.7 จำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามระดับสัมพันธภาพในครอบครัว.....	71
ตารางที่ 4.8 จำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน	72
ตารางที่ 4.9 จำนวนร้อยละของนักเรียนมัธยมศึกษาจำแนกตามประเภทและระดับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาในแต่ละประเภท	74
ตารางที่ 4.10 แสดงผลการการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการเผชิญปัญหาด้านการมุ่งจัดการกับปัญหากับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาด้านการมุ่งจัดการกับอารมณ์ของนักเรียนมัธยมศึกษา.....	78
ตารางที่ 4.11 ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r) ระหว่างตัวแปรอิสระกับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษา	79
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรอิสระ กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหา.....	83
ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเผชิญปัญหาด้านการมุ่งจัดการกับปัญหา.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาด้านการมุ่งจัดการกับอารมณ์.....	85
ตารางที่ 4.15 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรอิสระที่สัมพันธ์กับ พฤติกรรมการเผชิญปัญหาโดยรวม.....	89

